

Zpravodaj

SRPEN 2017

+ speciální příloha "Kompostování"

prevence vzniku odpadu
kompostování bioodpadu
výhody domácího kompostování
"životadárný kompost - jak na něj"
ekologický význam kompostování

Evropská unie
Evropský sociální fond
Operační program Zaměstnanost

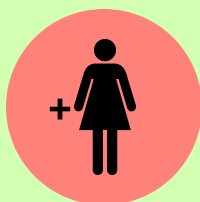
FUNGOVÁNÍ CENTRA SPOLEČNÝCH SLUŽEB V RÁMCI DSO NOVÁ LÍPA

<http://smocr.cz/cz/nase-projekty/centra-spolecnych-sluzeb-obci/default.aspx>

CSS již rok funguje díky dotaci od SMO ČR. V minulém čísle jsme informovali o podaných žádostech. V tomto čísle již můžeme s radostí sdělit, že všechny podané žádosti byly podpořeny požadovanou dotací. Na zpracování všech těchto dotací se podíleli pracovníci CSS (Alžběta Kolářová a Vladimíra Hojgrová).

V současné době CSS pomáhá s realizací projektů, dotacemi, poradenstvím, odbornými konzultacemi. Pokud bude schválena dotace na Strategické řízení v obcích DSO Nová Lípa, začnou zpracovávat strategické dokumenty rozvoje obcí. Velkým projektem, který se prostřednictvím CSS podařilo dokončit, je společný nákup kompostérů, osvěta občanů a zapojení dětí ze škol. Více na další straně.

V listopadu 2016 byl sestaven přehled veřejných služeb na území DSO Nová Lípa, který byl nyní aktualizován:
<http://dsonovalipa.cz/clanky/info---uzemi-dso-nova-lipa/>

Od 1. 6. 2017 se tým CSS rozrostl o specialistku na administraci veřejných zakázek, ing. Michaelu Šustrovou. Podílela se již na výběrovém řízení pro obec Bohdalín – Pořízení malotraktoru, a dále na výběrovém řízení na opravu místní komunikace v Nové Cerekvi. A na stole už jí přistála další veřejná zakázka – Vybudování retenční nádrže v obci Rodinov.

ZÍSKANÉ DOTACE

MNICH - budování chodníku na hřbitově (dotace MZe)
BOHDALÍN - obnova památníku obětem 1. světové války (dotace MO)
NOVÁ CERKEV - oprava místní komunikace mezi rodinnými domy (dotace MMR)
VESELÁ, ČASTROV - vybudování odpočívek (dotace MZe)
POČÁTKY - oprava hřbitovní zdi 2 (dotace MZe), zodolnění stanice IZS (dotace IROP)
KŘEČ - výměna střešní krytiny na hasičské zbrojnici
MORAVEČ - oprava hřbitovní zdi

PLÁN

LESKOVICE, BOHDALÍN - příprava projektu zaměřeného na výstavbu sociálních bytů (IROP)
Administrace výběrových řízení
Příprava projektů obcí do dotačního titulu MMR - Program rozvoje a obnovy venova

RODINOV - informační kampaň o nabídce MŠ Rodinov
Děti ve věku 2+ mají jedinečnou možnost pomalu si osvojit nové prostředí, socializovat se, a to vše za pomoci kvalifikovaných pedagogů. MŠ Rodinov bude totiž od září posílena o školní asistentku!
Infoleták čtěte na <http://dsonovalipa.cz/clanky/aktuality/nabidka-adaptace-na-ms.html>

DSO Nová Lípa: Mariánské náměstí 718, 394 94 Černovice, web: dsonovalipa.cz

Předsedkyně DSO Nová Lípa: Ing. Jana Houšková, starostka Obce Častrov, tel. 724 181 478

Pracovnice DSO Nová Lípa: Ing. Alžběta Kolářová, manažerka CSS, ředitelka svazku, tel. 733 396 266, Bc. Vladimíra Hojgrová, projektová manažerka, tel. 776 858 585,
Ing. Michaela Šustrová, specialista na veřejné zakázky, tel. 722 732 745

“ PREVENCE VZNIKU ” ODPADU

DSO Nová Lída podala žádost na nákup kompostérů pro domácí kompostování v projektu s názvem "PREVENCE VZNIKU ODPADU NA ÚZEMÍ DSO NOVÁ LÍPA"

Foto: www.canva.com

Projekt vznikl na základě iniciativy obcí sdružených v rámci DSO Nová Lída, dále obcí, které se do projektu připojily a následného zájmu občanů o kompostéry, štěpkovač a kontejner na textil. Záměrem projektu je předcházení vzniku odpadů pomocí domácího kompostování, tedy pořízení kompostérů (o objemu 1050l), které budou určeny občanům / domácnostem zapojených obcí a dále pořízení štěpkovače pro zmenšení objemu dřevní hmoty/větví z domácností a pořízení kontejneru na textil. Pořízení kompostérů je bráno jako motivační prvek, který přiměje občany biologicky rozložitelnou složku kompostovat na svém pozemku a předcházet tak vzniku odpadu ukládaného na skládku, což je hlavním cílem tohoto projektu. Projekt bude spolufinancován v rámci Evropských strukturálních a investičních fondů, Operačního programu Životního prostředí.

Do projektu se zapojilo celkem 18 obcí sdružených v DSO Nová Lída (Horní Ves, Hojovice, Střítež, Stojčín, Ústrašín, Veselá, Častrov, Nová Cerekev, Bělá, Bohdalín, Božejov, Mezná, Moraveč, Včelnička, Rodinov, Mnich, Černovice, Leskovice) a 3 obce, které se do projektu zapojili na základě Čestného prohlášení o zapojení obce do projektu (Těmice, Batelov a Nový Rychnov). V těchto celkem 21 obcích žije 10 557 obyvatel. V rámci realizace projektu se pořídí a rozdá do domácností zapojených obcí celkem 1 815 ks kompostérů, 1 štěpkovač, který bude na základě výpůjčky sloužit pro naštěpkování dřevní hmoty/větví z domácností a 1 kontejner na textil, který bude určen ke shromažďování oděvů od občanů zapojených obcí. Dle přepočtových koeficientů je předpoklad, že se v kompostérech za rok zpracuje 1 143,45 tun biologicky rozložitelné složky.

Počátek realizace projektu byl stanoven na březen 2018. Celkové způsobilé náklady projektu byly vyčísleny na 6.342 tis. Kč, přičemž na 85% nákladů, tj. 5.391 tis. Kč je žádána dotace a 15% nákladů, tj. 951 tis. Kč bude pokryto vlastními zdroji zapojených obcí.

autor článku: Michaela Šustová, DSO Nová Lída

„ KOMPOSTOVÁNÍ BIOODPADU “

Foto: www.canva.com / Zdroj: www.vurv.cz/

Již dávno důmyslní zahradníci napodobili přirozený koloběh živin v přírodě. Vznikl kompost, geniální vynález.

Jak, co a v čem kompostovat, aby výsledkem bylo kvalitní a levné hnojivo, jež nasytí celou zahradu?

V každé domácnosti vznikají organické zbytky, které je možné využít kompostováním. Každý den se proto rozhodujeme, zda se tyto zbytky stanou odpadem, nebo je efektivně využijeme.

Kompostování je také možné definovat jako řízenou biologickou výrobu humusu.

Přeměnou organické hmoty bioodpadů na humusní látky obsažené v kompostu zabezpečují převážně aerobní mikroorganismy, které potřebují ke svému životu kyslík. Proto se snažíme komposty zakládat kypré a zrající kompost co nejvíce provzdušňujeme.

Při kompostování probíhají analogické procesy jako při přeměně rostlinných zbytků v půdě.

V kompostech je však možné vytvořit lepší podmínky pro rozvoj mikroorganismů a dosáhnout až desetkrát většího počtu mikroorganismů ve srovnání s půdou.

Tyto optimální podmínky v kompostu zabezpečujeme nejen provzdušňováním, ale též správnou úpravou vlhkosti, poměru uhlíku a dusíku výběrem vhodných bioodpadů a úpravou zrnitosti a homogenity substrátu (drcení a štěpkování větví).

„ VÝHODY DOMÁCÍHO KOMPOSTOVÁNÍ “

nezapáchající
odpadkové koše
díky
nevhodnému
uložení
bioodpadu

levné a kvalitní
hnojivo pro
vlastní potřebu

snížení
množství
komunálního
odpadu

ekologický
význam

My všichni bychom měli přispět k ochraně naší planety.

Zdroj: kompostuj.cz

„ ŽIVOTADÁRNÝ KOMPOST “

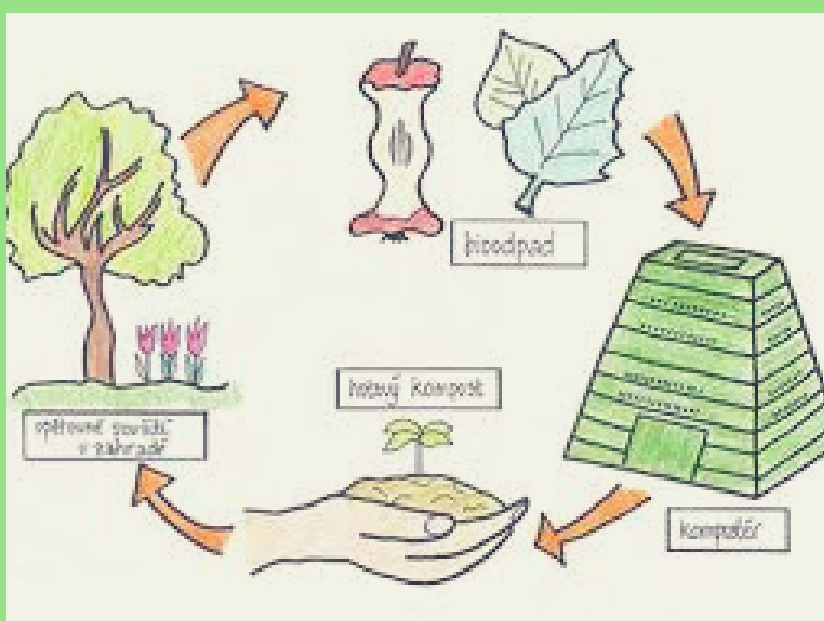
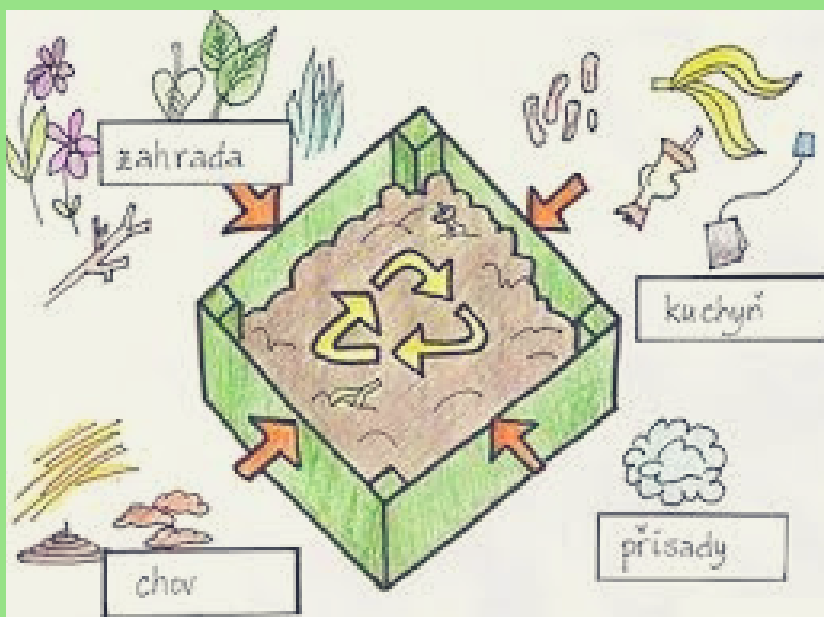
JAK NA NĚJ

KAM UMÍSTIT KOMPOSTÉR

- jednoznačně na vašem pozemku nebo pokud ne, musíte mít souhlas majitele pozemku
- neměl by být v blízkosti zdroje pitné vody
- musí být v kontaktu s půdou, aby měly užitečné bakterie a půdní organismy pro svůj život vhodné podmínky
- doporučujeme, aby nebyl vzdálený od zdroje biologického odpadu a přístup k němu byl pohodlný i za deštivého počasí
- neměl by být vystaven celodennímu přímému slunci, lepší je polostín
- kolem kompostéru si nechte dostatečný prostor na možnost manipulace s nářadím a následné vybírání kompostu

ZÁKLADNÍ PODMÍNKY KOMPOSTOVÁNÍ

- velikost a skladba materiálů - do kvalitního kompostu můžete přidat skoro všechny organické odpady ze dvora, zahrady i domácnosti. Ideální je co nejrůznorodější směs materiálů. Důležitá je co nejmenější struktura materiálu. Vydatně vám pomůže sekačka se sběrným košem, která dokáže rozdrobit i spadané listí a také zahradní drtič na odřezané větve ze stromů a keřů.
- přístup vzduchu a vody - užitečné bakterie a půdní organismy, které se starají o rozklad zeleného odpadu potřebují kromě živin i neustálý přísun vzduchu a dostatek vlhkosti. Proto je třeba masu čas od času provzdušnit (přeházet/porýpat...).
- správná vlhkost - nedostatek vlhkosti zpomaluje až zastavuje proces rozkladu, naopak nadměrná vlhkost způsobuje nežádoucí hnilobný proces. Do uzavřeného kompostéru se bez vaší pomoci voda nedostane, proto je důležité správnou vlhkost kontrolovat a v případě potřeby ji doplnit políáním, případně snížit přidáním suchých materiálů. Správnou vlhkost lze zjistit pouze rukou. Pokud z materiálu vytisknete pouze několik kapek - je vše v pořádku.

CO PATŘÍ DO KOMPOSTU A CO NE

- posekaná tráva, listí, větvičky, plevele, zbytky ovoce a zeleniny
- piliny, hobliny, kůra, popel ze dřeva, lepenka, ubrousky
- trus býložravých hospodářských zvířat a drůbeže, sláma
- peří, chlupy, vlasy, rozdrčené skořápky z vajec
- čajové sáčky, kávové filtry, kávová sedlina

- kosti, odřezky masa, kůže, stolní oleje a tuky, mléčné produkty
- rostliny napadené chorobami, vykvetlé plevele
- chemicky ošetřené materiály – zbytky barev, laků apod.
- popel z uhlí, cigaret, prachové sáčky z vysavače
- exkrementy masožravých zvířat, časopisy, plasty, sklo, kovy

UHLÍKATÉ X DUSÍKATÉ SLOŽKY

Jak už jsme psali, základní pravidla pro správné kompostování je vyvážené mísení materiálů.

Do kompostéru bychom neměli vkládat odpad jen tak bezhlavě. Každý z materiálů má totiž při rozkladu jiné vlastnosti. Mísíme tedy dva druhy materiálů - dusíkaté a uhlíkaté. Pokud máte hodně katronových krabic (co nejméně barvených), nastříhejte nebo nařežte je do kompostu na malé kousky. Tvoří ideální hnědou složku kompostu (jako piliny, dřevní štěpka). Takové vyvážení a promíchání složek zajistí rychlejší a kvalitnější kompostování.

Při správném mísení materiálů, udržování správné vlhkosti a přístupu vzduchu, bychom se měli kvalitního vyzrálého kompostu dočkat přibližně za rok. Díky procesům, jež v něm proběhnou, získáte tmavý substrát plný živin, který v žádném případě nijak nezapáchá.

Zdroj: kompostuj.cz, zahradni-kompostery.cz

„ EKOLOGICKÝ VÝZNAM KOMPOSTOVÁNÍ “

Foto: www.canva.com / Zdroj: www.vurv.cz/

Jaký význam má kompostování při snižování skleníkových plynů a celkově v koncepci trvale udržitelného života vůbec?

Kompostování bioodpadu je technologií trvale udržitelného života. Ekologický význam kompostování spočívá v recyklaci organické hmoty a živin do půdy a zabránění hnití organických odpadů v přírodním prostředí a na skládkách odpadů.

27krát

Nekontrolovaným hnitím organických odpadů vzniká skleníkový plyn methan, který má až 27krát vyšší účinek při globálním oteplování než oxid uhličitý. Při hnití organických odpadů se uvolňují kyselé výluhy obsahující látky, které mohou negativně ovlivnit kvalitu spodních i povrchových vod.

**1,9
mil.
tun**

V celostátním měřítku vzniká ročně cca 1,9 mil. tun komunálních bioodpadů.

**8,9
mil.
tun**

Připočteme-li k tomuto množství ještě bioodpady ze zemědělské a lesní výroby, ze zpracovatelského průmyslu a odpady z čištění odpadních vod, docházíme k celkovému množství 8,92 mil. tun bioodpadů za rok.

**3,5 - 5
mld. Kč**

Při zavádění kompostování odpadů je také žádoucí uvědomit si cenu rostlinných živin a organických látek, které kompostováním zachraňujeme. Celkem hodnota rostlinných živin a organických látek v těchto odpadech, kterou můžeme každoročně recyklovat, se v přepočtu pohybuje v rozmezí 3,5 - 5 miliard Kč.

Pro své neocenitelné vlastnosti při udržování koloběhu látek, při omezování skleníkového efektu a nastupující klimatické změny a při zabezpečování lidské výživy je kompostování možno označit jako technologii udržitelného života.